

El Teosinte. Situació actual

jul. 28, 2021 |

Actualment s'observa un lleuger repunt de la superfície afectada per aquesta mala herba invasora pel que convé estar alerta i prendre mesures de contenció en cas de detectar-la.

La mala herba invasora Teosinte es va detectar per primer cop l'estiu de 2014 afectant camps de la província de Lleida i també de forma més estesa a l'Aragó on en algunes zones provocava pèrdues molt importants en el cultiu de blat de moro.

Les mesures adoptades pel Servei de Sanitat Vegetal del DACC i pels agricultors afectats han permès eliminar o reduir de forma molt important les infestacions en les zones afectades, malgrat tot, la mala herba no es pot considerar eradicada pel que poden aparèixer nous focus. Actualment la zona amb més perill de dispersió i aparició de nous focus es concentra als regs de l'Algerri-Balaguer a les localitats d'Albesa, Algerri i Castelló de Farfanya.

Es tracta d'una planta originària de l'Amèrica Central on existeixen nombroses subespècies. El Teosinte detectat a l'estat espanyol s'ha vist que té una part important de blat de moro cultivat i és més proper al Teosinte mexicana (*Zea mays* spp. mexicana) que al Teosinte parviglumis (*Zea mays* spp. parviglumis). A nivell europeu també es coneix de la seva presència des de fa uns anys a França.

Existeix la possibilitat de que es produeixin introgressions amb els blats de moro cultivats, el que li pot conferir una major resistència i adaptabilitat a les nostres condicions.

Com distingir-la?

En estadis inicials és molt similar a les plantes de blat de moro i per tant si no es presenta en forma de grans infestacions és complicada de distingir. Normalment la primera fulla és més estreta que la del blat de moro i la planta pot presentar una coloració més violàcia. La planta acostuma a conservar la llavor molt de temps per la qual cosa una mesura per a identificar-la consisteix en arrancar les plantes fora la línia del blat de moro i observar si tenen la llavor enganxada a l'arrel. Té una llavor molt característica, fàcil de distingir, triangular i

encapsulada en una coberta brillant i amb taques blanques i fosques. És una planta que normalment tendeix a afillolar i pot arribar a fer 4 o 5 fillols el que també pot servir per distingir-la.

En estadis més avançats es pot distingir perquè és una planta que ramifica. Les ramificacions presenten diverses espigues i acaben amb un plomall masculí al igual que la tija principal. Normalment es tracta de plantes vigoroses que sobresurten del cultiu el que permet també detectar-les. A banda, presenten una inflorescència masculina (plomall) molt ramificada i menys erecta que la del blat de moro el que també en facilita la identificació.

Com manejar-la?

Els treballs realitzats els darrers anys han permès determinar que en condicions de camp la viabilitat de la llavor no és molt elevada el que facilita les estratègies de lluita contra aquesta mala herba. Entre les estratègies eficaces hi hauria:

Rotacions i Guarets d'estiu. Evitar el monocultiu de Blat de Moro. Atesa la poca persistència del banc de llavors, rotacions amb conreus com gira-sol, soja, entre d'altres que permetin l'aplicació d'un herbicida antigramínic específic per controlar la mala herba o amb conreus d'hivern que permetin un guaret d'estiu solen ser suficients per reduir de forma molt important la presència de la mala herba en les parcel·les infestades. L'alfals o d'altres conreus farratgers també en permeten el control amb les successives segues.

Ensitjat del blat de moro: Aquesta pràctica evita la recàrrega del banc de llavors de teosinte ja que se sol realitzar en un moment en que encara no són viables a la vegada que s'evita la seva caiguda al sòl i la consegüent recàrrega del banc de llavors. Es tracta d'una mesura molt adequada en noves deteccions de la mala herba.

Neteja de recol·lectores: Aquestes màquines han estat la principal via de dispersió de la mala herba al llarg del territori. És molt important netejar la màquina quan s'ha recol·lectat una parcel·la infestada.

Manteniment de marges i línies d'aspersors. Sense un correcte manteniment d'aquests punts en les parcel·les afectades resulta difícil arribar a controlar el Teosinte en aquestes.

Evolució de la infestació

La superfície que alguna vegada ha estat infestada per Teosinte és de 193 ha (Servei de Sanitat Vegetal), afectant únicament a la província de Lleida. Els darrers anys s'observa un lleuger repunt de la superfície nova detectada (Figura 1) el que fa témer per un augment de la dispersió de la mala herba les properes campanyes i fa necessari augmentar les mesures de prevenció.

Figura 1: Evolució de la superfície afectada per Teosinte a Catalunya.

Figura 2: Mapa dels punts detectats al llarg del territori les diverses campanyes.

Fruits de les prospeccions periòdiques realitzades per la Secció de Prevenció i Lluita Fitopatològica del Servei de Sanitat Vegetal, d'avisos de tècnics del sector i també d'agricultors s'observa que actualment, la zona amb més risc de dispersió de la mala herba, es concentra als regs del Canal Algerri-Balaguer, concretament a les localitats de Castelló de Farfanya, Albesa i Algerri on s'han detectat les darreres parcel·les infestades el 2020 (Figura 2).

Podeu trobar més informació de com distingir-la al web del DAAC:

http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_05_males_herbes/documents/fitxers_estatics/full_divulg_Teosinte_24-09-2015.pdf